

Retningslinjer for håndtering av plusskunder

Versjon 1.0 – 1. januar 2022

Innhold

Innledning	3
Oppsummering.....	4
Bakgrunn	5
Systemteknisk løsning – tekniske krav til plusskunder.....	5
Måling	6
Tariffering	6
Energiledd for uttak	6
Energiledd for innmating	7
Effektledd for uttak.....	7
Fastledd for uttak	7
Avgifter	7
Forbruksavgift	7
Elsertifikatplikt	8
Kraftkjøp	8
Rapportering av balanseansvar og avregningsgrunnlag	8
Omsetningskonsesjon	8
Forbehold	9

Innledning

Dette dokumentet beskriver retningslinjer for håndtering av plusskunder hos Lysna AS.

Retningslinjene er utarbeidet på bakgrunn av NVEs forskrifter samt de dispensasjoner NVE har gitt for denne type kunder. Det er verdt å merke seg at NVEs dispensasjon er gitt som ledd i en prøveordning. Dersom det i fremtiden blir endringer i dispensasjonen fra NVE vil dette også kunne medføre endringer i disse retningslinjene.

Oppsummering

Plusskunder er sluttbruker med forbruk og produksjon bak tilknytningspunkt, hvor innmatet produksjon i tilknytningspunktet ikke på noe tidspunkt overstiger 100 kW. En plusskunde kan ikke ha konsesjonspliktig anlegg bak eget tilknytningspunkt eller omsetning bak tilknytningspunktet som krever omsetningskonsesjon.

NVE har gitt dispensasjon for enkelte krav i forskrifter for plusskunder. Dette medfører at plusskunder ikke trenger omsetningskonsesjon og heller ikke egen balanseavtale med Statnett.

For å bli plusskunde må det meldes fra til nettselskapet som skal opplyse om hvilke krav som gjelder for plusskunder i deres nett. For å kunne selge overskotskrafta, må plusskunden velge ein kraftleverandør som handterer både produksjon og forbruk. Dersom plusskunden har ein kraftleverandør som ikkje handterer produksjon, vil han få beskjed om å bytte kraftleverandør. Nettselskapet har tilknytningsplikt for plusskunder på lik linje som for ordinære forbrukskunder.

Plusskunder skal tarifføres netto energiledd og skal ikke betale andre tariffledd for innmating.

Det kreves 4 kvadrant måling (både innmating og uttak) for plusskunder, og nettselskapet tar kostnaden både for ny måler og måleroppsett. Videre kreves det automatisk frakobling av anlegget ved strømbrydd i distribusjonsnettet samt ved for lav/høy spenning eller frekvens.

Bakgrunn

En plusskunde er en nettkunde som både bruker og produserer elektrisitet. Plusskunder betaler ikke fastledd for innmating og kan måle og avregne innmating og uttak i et felles målepunkt (kombinasjonsmålepunkt).

Produksjonsenheter som leverer elektrisk energi til flere sluttbrukere er ikke omfattet av denne ordningen.

Plusskunder vil ikke være aktive deltagere i engrosmarkedet og de vil ikke være balanseansvarlige. Etter NVEs vurdering vil denne type plusskunder falle inn under unntaksbestemmelsen i energilovforskriftens § 4-2 bokstav d), og vil da kunne bli fritatt for kravet om omsetningskonsesjon.

NVE har i vedtak 16.3.2010 gitt dispensasjon fra kontrollforskriftens § 16-2 (avregning av andre tariffledd for innmating fra produksjon) for plusskunder. Omsetningskonsesjonær (nettselskap) plikter etter kontrollforskriftens § 13-1 bokstav c) å tilby alle som etterspør netttjenester ikke-diskriminerende og objektive punkttariffer og vilkår. Dette innebærer at områdekonsesjonærene må tilby plusskunder tilknytning til nettet etter ikke-diskriminerende og objektive vilkår.

Plusskundeordningen innebærer at kunden i utgangspunktet ikke selv kan videreselge kraften til andre sluttbrukere eller delta i engrosmarkedet, men må selge overskuddskraften til en kraftleverandør.

Ordningen innebærer ingen endring av rettigheter og plikter til leverings- og spenningskvalitet, tilknytningsplikt, leveringsplikt, anleggsbidrag mv. Det betyr at så lenge kunden ikke øker sitt overbelastningsvern, så kan ikke nettselskapet kreve at plusskunden betaler anleggsbidrag. Plusskunder må inngå en tilknytnings- og nettleieavtale med områdekonsesjonær, og områdekonsesjonæren kan sette nødvendige krav ved tilknytningen som sikrer at deres nettanlegg er i tråd med de krav fastsatt i lover og forskrifter som områdekonsesjonæren er regulert gjennom. For plusskunder som ønsker å mate overskuddskraft inn i nettet må det etableres målere som håndterer måling av både innmating og uttak.

Systemteknisk løsning – tekniske krav til plusskunder

Nettselskapet stiller visse tekniske krav til et plusskunderanlegg. Dette slik at disse anleggene ikke skal bidra til redusert leveringskvalitet hos andre av våre kunder.

Det er krav også til at et plusskunderanlegg av sikkerhetsmessige årsaker skal kobles ut automatisk ved strømtans i distribusjonsnettet og også må bli liggende utkoblet inntil normal strømforsyning er opprettet av nettselskapet.

Kunden må selv dekke alle kostnader i egen installasjon, herunder kostnader til installatør som må melde anlegget til nettselskapet.

Tekniske krav:

- Vekselrettere skal være sertifisert i henhold til NEK EN 50549
- Vekselretter kan stilles inn i henhold til Renblad 342
- Solcelleanlegg bør bygges i henhold til NEK400, samt oppfylle krav i NEK EN 62109-1

Valgte innstillinger skal dokumenteres/spesifiseres med normtype, alternativt så kan valgte innstillinger fremvises for godkjenning av nettselskap.

Måling

En plusskunde kan både ta ut og levere inn energi i nettet. Dette innebærer at det må settes opp måler med timesmåling som kan måle både innmating og uttak (en såkalt 4-kvadrant måler). Disse målerne kan også måle reaktivt energi, noe som kan være fornuftig selv om man i utgangspunktet ikke ser for seg reaktiv tariffing.

Måleren må monteres i grenseskillet mellom områdekonsesjonær og plusskunde. Det kreves ingen separat måling av produksjonen for plusskunder.

Nettselskapet dekker kostnader både til ny måler og målermontasje for plusskunder.

Nye anlegg vil bli belasta med eit tilknytningsgebyr, mens eksisterande anlegg vil bli belasta for eit til- og frakoblingsgebyr.

Dersom en kunde med lokal produksjon ikke ønsker å bli plusskunde eller det ikke oppnås enighet mellom kunde og områdekonsesjonær om å behandle kunden som plusskunde kreves det i dag separat måling av produksjonen.

Tariffering

Gjeldende regelverk innebærer at all innmating fra produksjon skal bli avregnet et energiledd. Energileddet for innmating skal avspeile de marginale tapskostnader i nettet ved innmating i tilknytningspunktet. I distribusjonsnettet skal uttakskunder uten effektavregning avregnes etter et fastledd og et energiledd. Energileddet kan dekke en andel av de øvrige kostnader som ikke innkreves gjennom fastleddet. Uttakskunder med effektavregning i distribusjonsnettet skal belastes fastledd, energiledd og effektledd.

Energiledd for uttak

Energileddet for plusskunder skal refereres tilknytningspunktet, noe som innebærer en

nettoavregning av energileddet. Plusskunder blir da avregnet et energiledd for uttak i de timer det tas kraft ut av tilknytningspunktet og et energiledd for innmating i de timer det mates kraft inn i tilknytningspunktet.

NVEs prinsipp om likebehandling av uttakskunder tilsier at energileddet for uttak fra en plusskunde ikke skal avvike fra energileddet for andre uttakskunder i samme område. Dette samsvarer også med konklusjonen ECGroups utredning om plusskunder.

Konklusjonen blir derfor at plusskunders energiledd for uttak er lik det energiledd kunden ville hatt uten produksjon i tilknytning til sitt forbruk.

Energiledd for innmating

I utgangspunktet skal energiledd for innmating refereres tilknytningspunktet, noe som medfører beregning av marginaltapssatser. NVE har imidlertid åpnet for bruk at gjennomsnittlig marginaltap for innmating i distribusjonsnett hvor hele eller deler av forsyningsområdet legges til grunn. Energileddet for innmating skal videre differensieres i henhold til minimumskravet i kontrollforskriftens § 14-1, dvs. vinter dag, vinter natt/helg og sommer. Energileddet fastsettes som produktet av marginaltap og områdepriser. Med måling på timesbasis, ukontrollert innmating og de eksisterende krav om differensiering mellom vinter dag og vinter natt/helg bør energileddet for innmating beregnes time for time.

Effektled for uttak

For at det ikke skal bli «sprang» i kundens nettkostnader ved installasjon av produksjon i tilknytning til forbruk må kunden avregnes etter samme effektled som han ville blitt avregnet etter uten produksjon. For å likebehandle forbrukskunder må avregningsprinsippet for effektledet hos plusskunder må være det samme som for kunder uten produksjon.

Konklusjonen blir derfor at plusskunders effektled for uttak er lik det effektledet kunden ville hatt uten produksjon i tilknytning til sitt forbruk.

Fastled for uttak

En likebehandling av uttakskunder tilsier at hver uttakskunde skal belastes et fastled for det nett og nettnivå kunden er tilknyttet. Dette innebærer at dersom det er uttak fra distribusjonsnettet skal plusskunder tariffes et fastled for uttak på lik linje som for andre uttakskunder i samme nettområde.

Konklusjonen blir derfor at plusskunders fastled for uttak er lik det fastledet kunden ville hatt uten produksjon i tilknytning til sitt forbruk.

Avgifter

Forbruksavgift

Siden plusskundene måles i tilknytningspunktet vil nettselskapets innkreving av forbruksavgift være begrenset til uttak fra nettet. Forutsatt at ytelsen i produksjonsanlegget er mindre enn 100kVA er dette korrekt og i henhold til forskrift om særavgifter (§ 3-12-9). For å kunne beregne korrekt

forbruksavgift er det et krav at plusskundens produksjon har en ytelse på maksimalt 100kVA.

Dersom produksjonen har en ytelse over 100 kW kreves det måling av brutto produksjon og kunden kan da ikke defineres som en plusskunde.

Konklusjonen blir at for å sikre en korrekt håndtering av forbruksavgift må det for plusskunder settes en øvre grense for produksjon på 100 kW.

Elsertifikatplikt

Kraftforbruk som det ikke betales forbruksavgift på er unntatt sertifikatplikt. Det antas derfor at plusskundene kun skal ha elsertifikatplikt for netto uttak (de timene forbruket overstiger produksjonen). Plusskunder vil ikke ha krav på elsertifikater for den produksjonen de mater inn på nettet.

Dersom en kunde ønsker å få elsertifikater for sin kraftproduksjon må det inngås egen balanseavtale og opprettes separat måling av produksjonen, kunden vil da ikke være plusskunde.

Kraftkjøp

Plusskunden vil normalt ha behov for å kjøpe kraft store deler av året. Plusskundeordningen er ikke til hinder for at kunden fritt kan velge kraftleverandør på denne kraftmengden, men den kraftleverandøren kunden velger må også være villig til å kjøpe overskuddskraften plusskunden produserer.

Prisen for overskuddskraften plusskunden selger blir satt av kraftleverandøren som kunde velger. Som regel tilsvare den prisen i det nordiske spotmarkedet Nordpool. For nettområdet til Fusa Kraftlag SA nett benyttes områdepris i NO2 (kan endre seg dersom prisområdeinndelingen endres). Med måling med timesoppløsning og normalt innmating på nettet er det mest naturlige å velge områdepris time for time. Dette samsvarer også med det som ville skjedd dersom kundene hadde inngått egen balanseavtale og solgt kraften på Nordpool.

Rapportering av balanseansvar og avregningsgrunnlag

Utteksling av kraft til plusskunder må inkluderes i nettselskapets rapportering av forbruk og produksjon til Statnett som avregningsansvarlig. Etter gjeldende praksis skal disse avregningsdataene være bruttobasert, men NVE åpner for at nettselskapet inkluderer netto utveksling til plusskunder i sin rapportering av brutto forbruk til Statnett. Ved innmating av overskuddskraft fra plusskunder åpner NVE for at kjøp av overskuddskraft går til dekning av nettapet hos nettselskapet, noe som medfører redusert beregnet nettap i de aktuelle timer.

Plusskunden vil derfor ikke ha behov for tilgang til det norske engrosmarkedet for elkraft, og vil verken direkte eller indirekte måtte inngå balanseavtale med Statnett.

Omsetningskonsesjon

I henhold til Energiloven skal alle som driver med kraftomsetning, kraftproduksjon eller

nettvirksomhet ha en omsetningskonsesjon. Men det er gjort unntak for tilfeller hvor kontrollbehovet er begrenset. Jf. Energiloven § 4-2 bokstav d) er tilfeller hvor konsesjonsplikt må anses som åpenbart unødvendig unntatt konsesjonsplikt. NVEs reguleringsbehov av plusskunder vil være svært begrenset. Etter NVEs vurdering vil plusskunder falle inn under unntaksbestemmelsen i energiloven og vil da kunne bli fritatt for kravet om omsetningskonsesjon.

Forbehold

NVEs dispensasjon i forhold til forskrifter er gitt som et ledd i en prøveordning for å se hvorvidt dette kan være en hensiktsmessig løsning for plusskunder. Dispensasjonen gis inntil nye forhold rundt håndteringen av plusskunder i fremtiden skulle endre behovet for dispensasjonen. NVE vil i så fall underrette om dette.

Tilsvarende tar nettselskapet forbehold om at de kan avdekkes nye forhold i forbindelse med håndteringen av plusskunder som gjør at våre retningslinjer må endres.